

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS

PUERPERARUM PERITONITIDE.

ESAM.

ACADEMIAE MEDICAE PRAGENSIS.

ET ACADEMIAE HUMANITATIS PRAGENSIS.

ACADEMIAE MEDICAE PRAGENSIS.

DISSERTATIO MEDICA

ACADEMIAE MEDICAE PRAGENSIS.

INAUGURALIS, PRAGENSIS.

ACADEMIAE MEDICAE PRAGENSIS.

ACADEMIAE MEDICAE PRAGENSIS.

ACADEMIAE MEDICAE PRAGENSIS.

ACADEMIAE MEDICAE PRAGENSIS.

PUERPERARUM PERITONITIDE.

ACADEMIAE MEDICAE PRAGENSIS.

DISSERTATIO MEDICA

IN ARTHRODIA

FRIDERICO

INSTITUTIONE

ACADEMICA

1790

FRIDERICO

1184 69
2

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,
DE
PUERPERARUM PERITONITIDE,

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,
Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,
D. GEORGII BAIRD, S. S. T. P.
ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,
Et Nobilissimæ FACULTATIS MEDICÆ Decreto;

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS
RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

ROBERTUS DOWNMAN, *K*
VIRGINIENSIS;

SOCIET. REG. PHY. EDIN. SOC.

*Etenim quod succedit magis complereat; at quod non succedit, sæpe-
numero non minus informat.*

BACON.

Ad diem 25 Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

GUM PRIVILEGIO.

TYPIS GEORGII MUDIE ET FILII.

1798.

VIRO PRÆSTANTISSIMO

JACOBO SKELTON GILLIAM, M. D.

MEDENDI artem Petropoli in Virginia non solum summa cum laude, civiumque suorum solatio, exercenti; sed etiam singulari, quâ universam rem medicam scientiâ complectitur, insigni; cui prælucendi prima artis elementa, eximiaque vivendi præcepta debet,—grato animo;

ITEM,

ADOLESCENTI EGREGIO

JOHANNI THOMSON,

ARMIGERO,

Petropolis civi, omnibus facundia, sapientia, ingenio, cæterisque animi ingenui dotibus, quæ oratorem, virumque, cohonestant, charo; cujus virtutes insignisque erga genus humanum benevolentia, eæ sunt, ut eum ad celsissima civitatis suæ munera eVectum fore sperare fas sit,—qua par est observantia;

NEC NON,

PATRUO SUO CHARISSIMO,

R. P. DOWNMAN,

Legionis Americanæ olim præfecto, in comitatu Dinwiddienfi apud Virginienfes Magistratui, hoc opusculum inaugurale, pignus animi beneficiorum haud immemoris exiguum, D. D. D. Cq.

AUCTOR.

VIRO PRÆSTANTISSIMO

JACOBO SKELTON GILLIAM, M. D.

Mendendi artem Petropoli in Virginia non solum
tamquam cum laude, civitatisque gloriam solatio, exerceant;
sed etiam honestam, quæ universam rem medicam faciat
ita complectitur, ingenii, cui prædicenti prima ratio
elementis, etiamque vivendi præcepta debet,—grato

grato;

ITEM,

ADOLASCENTI, JOHANNI THOMSON

JOHANNI THOMSON

ARMIGERO,

Petropolis civi omnibus laudibus sapientis, ingenio, et
tertipue animi ingenii doctus, quæ orationem, virtutemque
cohonestant, obars; cuius virtutes ingeniique erga genus
humanum benevolentia, est fuit, ut cum ad celebratam
civitatis sue munera evocatum fore sperare fas sit,—dus
per eam observantia;

NECNON,

PATRO SUO CHARISSIMO,

R. P. DOWMAN

Legionis Americane olim præfessis, in comitatu Dismal
diciis apud Virginianæ Magistratum, hoc dignissimum
inaugurate, dignis animi beneficiorum hand modice
tis exiguam, D. D. D. Cd.

AUCTOR

DISSERTATIO MEDICA

IN ACADEMIA

CORRIGENDA.

- § XL. lin. 5. *pro* minuti, *lege* minuto.
XVIII. — 10. — dilatatum, — dilata.
XXVI. — 8. — necessariam, — necessarium.
LXIII. — 5. — sumpta, — sumpto.
— 8. — hausto salino potassæ, *lege* haustu sa-
lino.

— “ Near the bed of pain,

“ We know what nice distinction is required,

“ What accurate serenity of thought,

“ What sedulous attention to collect

“ Each circumstance minute; and from the traits,

“ Commingled and fictitious, to attach

“ What suits peculiar natures, and the turns

“ Of endless and immense varieties.”

DOWNMAN'S INFANCY.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

PUERPERARUM PERITONITIDE.

AUCTORE ROBERTO DOWNMAN.

PROŒMIUM.

I. **A**FFECTIO, quam penſi hujus Academi-
mici argumentum ſelegi, apud
omnes, qui de eadem tractarunt, febris puer-
perarum audit: eandem autem propter ra-
tiones infra reperiendas Peritonitiden Puer-
perarum appellare auſus ſum.

II. Variæ quidem de hujus mali natura ſenten-
tiæ jam inde ab Hippocrate ad hunc uſque diem

A

extitere ;

extitere; nec ullus forsan in medicinæ annalibus morbus reperiendus est, qui medicorum spes et conatus sæpius fefellit, aut de quo acrius certatum est: ed usque increbuit passim et invaluit, ut nonnulli dubitaverint, utrum hæc affectio idiopathica vel symptomatica esset.

III. Hippocrates, Lochiis repressis, Hoffman-
nus et Boerhaavius uteri inflammationi, Swieten-
nius, plerique recentiores Gallici medici, lactis
metastasi, aliique peritonei vel processuum
ejus inflammationi malum tribuerunt*. Et
fane, ut paucis absolvam, nulla est fere py-
rexia, cui puerperæ opportunæ sunt, quæ cum
morbo peculiari de quo hic agitur, non confusa
est; hujus rei documentum insigne plures hu-
jus insulæ clinici non ita pridem præbuerunt;
inter hos eminent cel. YOUNG, artis obstetricis
Professor, et D. WALSH, qui morbum, quem vo-
cant

* Vid. Hulme et Leake, quorum uterque hujus causæ inven-
tionem sibi vindicat.

cant febrem puerperarum, descripserunt, eundemque ex typhi contagio originem suam traxisse opinati sunt.

IV. Puerperas quidem typho, variisque ac penitus diversis affectionibus sæpe laborare minime negare volumus; omnes autem hos morbos ab illa peculiari affectione, quam Doctores Denman, Hulme, et Leake, descripserunt, et pro febre puerperarum habuerunt, penitus distare contendimus. "There can be no doubt," inquit Doctor Kirkland, "that women in child-bed are very liable to be seized with the prevailing distempers of the season. Yet, after all, how can the alteration that the solids and the fluids undergo from a morbid state of the air, be called with any sort of propriety a child-bed disorder, an alteration which neither happens in consequence of pregnancy, nor delivery, though it brings on the fever usual to women in this condition? Could the child-bed wo-

“ men, who were seized with the plague at
“ Constantinople, be said to die of any other
“ disorder than the plague? Could the wo-
“ men spoken of by Peu, who died in child-
“ bed, be said to die of any other disease
“ than a putrid hospital fever? Or, if the
“ small-pox happens to a woman in child-bed,
“ can that disease, though it is sure to bring on
“ the symptoms usual to the situation of the
“ patient, be called the puerperal fever? Why
“ are we therefore to call any other epide-
“ mical disease, which brings on a fever, by
“ this name, especially as such an appellation
“ may do great harm.”

V. Hinc vocabulum generale, febrem ni-
mirum puerperarum, ab omnibus auctoribus,
qui hactenus de eâdem tractârunt, usurpatum,
quippe quo varia ac multiformis pyrexia far-
rago, in quam puerperæ proclives sunt, com-
prehenditur, esse prorsus ineptum, longam-
que quasi noctem huic rei offudisse, patet.

Cadaverum

DE PUERPERARUM PERITONITIDE 5

Cadaverum incisio tenebras tandem fugavit, veramque hujus mali naturam patefecit; omnibus enim peritoneum inflammatione affectum fuisse docuit, ut suo loco videbimus; easque ex eodem convalescentes, eâdem peritonei affectione laborare, ex constante et acuto abdominis dolore, summo jure concludere fas est.

MORBI HISTORIA.

VI. Tertio, vel quarto, sed plerumque secundo, post partum, die, hujus morbi signa se ostendere incipiunt; ægra primo corripitur levi horrore, quem caloris sensus, dolor abdominis acutus, arteriarum pulsus frequentes ac subdebiles, sævusque ac intolerandus frontis, supra ipsum supercilium, dolor, excipiunt.

VII. Signa jam dicta morbi nascentis characterem constituunt, comitisque ejusdem indivulsæ haberi debent. Rigor modo adeo lenis est,

est, ut ab astantibus, vel etiam ægris ipsis, non percipiatur: modo autem vix minor isto, qui febres intermittentes comitatur, existit.

VIII. Dolor abdominis est plerumque primum signum, interdum vero horrorem subsequitur; semper adest; aliàs autem adeo est levis, ut ab ægrotante pressu solùm sentiatur; aliàs vero adeo sævit, ut stragulorum pondus non sine molestia, vix quidem toleranda ferri queat; modo unam tantum hypogastrii partem torquet, modo nullam sedem fixam habet; transvolat enim interdum ad epigastrium, nonnunquam ad pubem, aut ilia, et exinde aliquando deorsum secundum femora vibratus parturientium dolores simulat.

IX. Hæc signa (VI.) magnam anxietatem, graveque præcordiorum pondus, sæpe anorexiam, nauseam, et nonnunquam vomitionem, comites habent; quæ evomuntur, ea magnam
fellis

DE PUERPERARUM PERITONITIDE. 27

fellis, coloris modo flavi, modo viridis, aut fusci, vim plerumque habent.

X. Alvus biduum aut triduum post malitentionem est plerumque compressa; postea vero diarrhoea fere semper supervenit, morbumque per totum reliquum cursum comitatur: alvus autem modo multo diutius astricta manet; modo a morbi initio usque ad finem diarrhoea adest.

XI. Pulsus arteriarum, licet initio parum mutatus, morbo tamen progrediente, fit multo durior et crebrior ac frequentior: Velocitas enim, paucis post pyrexiae accessum horis, adeo augetur, ut primo horæ minuti labente, plus centies, et paucis diebus elapsis, centies vices, centies quadragies, immo interdum centies sexagies digitum feriat.

XII. Sitis ab initio plerumque urget: Lingua est fere ficca et aspera, interdum vero humida

mida et albida existit ; modo, morbo provento, villis fuscis obducitur ; modo linea rubra per medium decurrente, et penitus ficca, distinguitur, dum margines albidi et humidi existunt. Cutis in plerisque exemplis est calida et ficca ; sed linguæ instar, aliàs est alia.

XIII. Respiratio, pro doloris abdominis magnitudine, plus minus difficilis est ; hoc autem e nullo pulmonis ipsius, aut thoracis vitio, sed potius ex septo transverso, aut musculis abdominis, tenera et inflammata viscera, inter respirandum, prementibus, oriri videtur : abdominis enim dolorem pari passu semper comitari solet, ut omnium observatione constat.

Urina parce ac difficile, tenesmo comitante, redditur ; raro autem, nisi alio morbo superveniente, supprimitur ; et primo colore rubicundiore ; color enim pro diversis rebus, diversisque morbi stadiis, variat. Interdum sub morbi initium

tium lactis serum refert, parumque aut nihil
 faecis deponit; morbo autem progrediente,
 nigricans facta sedimentum fuscum dimittit.
 Plerumque autem si quantitatem excipias,
 cætera parum mutata, urinæ naturalis colorem
 retinet.

XV. Lochia, five quantitatem five qualita-
 tem spectes, parum mutantur; modo autem
 fusca ac foetida fiunt: modo penitus evane-
 scunt. Si morbus ante lactis secretionem in-
 ceptam adortus fuerit, secretio non fit; si se-
 cretio ante mali accessum inceperit, in pleris-
 que exemplis vi morbi penitus reprimetur,
 aut multum minuetur; et hinc mammæ, morbo
 progrediente, flaccidæ fient.

XVI. Morbo inveterascente, anxietas, ani-
 mus demissus, et ponderis in præcordiis sensus
 quibus ægra, morbo nascentē, augebatur, haud
 parum ingravescent. Oculi nitorem solitum
 amittunt; ægra de morbi eventu ingenti tre-

pidat metu; et si subinde obdormiscat, somno fugaci minime recreatur, insomniis horrificis territa. Malo in horas increscente, incandescit ore rubor, genæ rubore purpureo suffunduntur; et nonnunquam maculâ circumscripta coloris coccinei distinguuntur. Abdomen fit insigniter magnum, quantum ante partum extitit; præsertim si diarrhoea non adfuerit. Ægra jam spiritum vix trahere potest, cubat supina, nec se in lecto, juvandi potentiâ amissâ, vertere potest. Labra jam livida fiunt, artæriæque tanta celeritate micant, ut numerari interdum non possint. Hoc modo mors, prægressis, vel comitantibus gelidis partium, faciei, nimirum et colli, sudoribus, frigore extremorum, nigricante et foetida, alvi et urinæ, præter voluntatem, dejectione, miseriæ finem ponit. Ægra interea dicta omnia clare intelligit; et interrogata quid ipsi maxime dolet, manum parti dolenti statim admovet. Abdominis dolor modo paucis ante mortem minutis cessat; jamque misera, nimis credula, animum suum fallaci

DE PUERPERARUM PERITONITIDE. II

fallaci convalescendi spe permulcet ; spei autem affulgenti mors brevi supervenit. Modo autem cruciatibus diris ad extrema usque perstantibus, miseranda animam efflat.

XVII. Horum signorum plura, pauciorave, hoc malo colluctantes fatigant ; cursum suum magna haud raro velocitate, morboque exitium allaturo, eodem quo hic enumeravi ordine, absolvunt. Ægra nullo certo aut definito tempore moritur : hoc ex tempore, quo morbus adoritur, ex corporis habitu, et *pristinæ consuetudinis* vi, pendet. In uno exemplo ægra secundâ post rigorem horâ sublata fuit *. In nonnullis casibus exitus infestus horâ vigesimâ quartâ, vel quadagesimâ octavâ, post horrorem natum, contingit ; plerumque autem a die quinto ad undecimum supervenit.

XVIII. Morbum secundo, vel tertio post

B 2

partum

* *Vid Med. Comm. vol. xv.*

partum die, impetum plerumque facere supra posuimus: hoc autem varias ob causas, modo multo citius, modo serius, interdum evenit. Doctor CLARKE Dublinii exemplum narrat, in quo morbi signa aliquot ante partum horas inceperunt; aliud porro extat exemplum idonea auctoritate munitum, in quo malitatio ad decimum quartum post partum diem dilatum fuit*.

XIX. Signa jam enumerata sunt illa, quæ se in valetudinariis plerumque ostendunt; in usu autem medicinæ privato insignis varietas occurrit: hic enim arteriarum pulsus pleniores sunt, malumque plerumque a diarrhœa aut ischuria exorditur: dentes plerumque crusta nigricante, obducuntur; mulierique, præsertim morbi finem versus, petechiæ maculæ, vibices, delirium, et tendinum subsultus, superveniunt; quæ vix unquam in valetudinariis observantur. Quod morbi exitum tum publice,
tum

tum privatim attinet, discrimen signorum differentiae fere respondet: hoc est, malum in valetudinariis vix unquam fauste, privatim rarius infauste, terminatur.

CADAVERUM INCISIO.

XX. Aliis hoc malo sublati abdomen tumidum, moleque insigniter auctum, aliis vero nihil externe mutatum, observatur. Abdomine inciso, aër graveolens prorumpit, huncque subsequitur humor foetidissimus, ac saniosus, qui lactis florem quodammodo refert. Peritonæi ejusque propaginum, omenti nimirum, mesenterii, mesocoli, tunicæque intestinorum externæ, inflammatio, et nonnunquam gangræna, reperta sunt. Intestina quoque eodem aëre olido, ac fanie, distenta, modo disrupta, modo multis in locis cohærentia, ita tamen ut digitis facile separentur, inventa fuerunt. Uterum autem nusquam, nisi qua partes

tes inflammationem aut gangrænam passas tangebatur, affici constat: affectio ejus, quæ in quarto incisionum, quas cel. HOME descriptas in lucem edidit, exemplo memoratur, ex omenti gangræna provenisse ponitur*; nonnunquam quidem mole auctus, plerumque vero insigniter minutus, repertus est. Ovaria interdum inflammatione, duritie et gangræna tacta inveniuntur†. Omenti inflammatio in quibusdam casibus ad pleuram usque repfit; hic pulmo affectus: modo haud parum contractus, modo colore nigricante imbutus, reperiabatur. Stomachus, thoracis cava, et pericardium, insolitâ, humoris, et aëris olidi, quales in abdomine existere solent, copiâ distenta in quibusdam casibus reperta fuerunt. Cerebrum autem a conditione sana aberrasse nunquam inventum fuit.

MORBIS

* HOME's Clinical Cases.

† Gordon, Med. Comm. vol. v. et vii.

MORBI NATURA.

XXI. Plena diversarum, quæ a diversis auctoribus de hujus mali natura prolatae fuerunt, sententiarum investigatio longius ultra hujusmodi disputationum inauguralium limites excurreret; nec istiusmodi inquisitio ullo quidem modo ad rem nostram necessaria est: nonnullæ enim ex istis opinionibus jam derelictæ oblivioni merito damnantur; in hac igitur disputationcula speciosiores tantum, quæ apud quosdam etiamnum invalent, quâ merentur, observantia agitare conabimur.

XXII. Sententiæ de causa, quæ morbum rectè effecit ad tria capita referri possunt; nimirum.

1. Lactis metastasin.

2. Typhi contagium.

3. Peritonei

3. Peritonæi, hujusve propaginum, inflammationem.

XXIII. Sweitenius, Levret, plerique auctores Gallici hodierni, primam sententiam sustinere conantur; argumenta, quibus innituntur, hæc sunt.

1mo, Lac in omnibus fere morbi exemplis supprimitur.

2do, Qua proportionem lactis secretio restituitur, morbi signa pro rata parte mitescunt.

3tio, In omni cadaverum incisorum exemplo, magna humoris copia, lacti similis, in abdominis cavo inventa fuit.

XXIV. Quod primam sententiam attinet, omnium fere auctorum, qui de hac re scripserunt, auctoritate muniti, lactis secretionem in multis casibus per totum morbi cursum perstitisse

stitisse; in multis aliis exemplis, quibus hæc secretio repressa fuit *, hoc, non nisi morbo provento, vel ante solitum secretionis tempus nato, evenisse contendimus; lactis igitur suppressio morbi effectus non causa habenda est: porro quovis morbo acuto puerperis superveniente. Lactis secretionem plus minus, pro signorum magnitudine, repressum iri bene novimus.

XXV. Quod ad secundam opinionem, morbi nimirum signa, qua proportionem lactis secretio restituitur, pro rata parte mitescere, responderi potest, qui huic sententiæ favent, eos effectum causam ratos in hunc errorem incidisse: secretionis enim reditum signorum levamini imputandum: hoc vero illius reditui minime tribuendum, manifestum est.

XXVI. Tertia opinio, eidem licet haud parum confidatur, magis adhuc, si hoc quidem fieri

* Denman, Leake, Hulme.

fieri potest, levis ac futilis est : liquor enim, in abdominis cavo omnibus hoc malo peremptis repertus, nihil distat ab eo, qui membranarum pellucidarum inflammatione gignitur ; pluraque ad hanc rem probandam documenta hic loci in medium proferre minime necessariam videtur ; unum igitur aut alterum ex cadaverum incisionibus ab accurato Morgagnio vulgaris, exemplum citare satis habebo.

EXEMPLUM PRIMUM.

“ A young man above twenty years of age,
“ who had previously been affected with chro-
“ nic fever, was seized with acute fever, attend-
“ ed with pain of the breast, difficulty of
“ breathing, and the expectoration of a small
“ quantity of matter, tinged with the colour
“ of blood. During the first days of the dis-
“ ease, he lay for the most part on his left-
“ side ; and during the latter days, he lay con-
“ stantly

"stantly on that side. About the sixteenth
 "day he died.

Appearances on Dissection.

Abdomen. "The spleen was three times
 "larger than usual.—*Thorax.* The left lobe of
 "the lungs was so much swelled, that it filled
 "entirely the cavity in which it was placed.
 "It was universally indurated and inflamed,
 "and adhered every where to the pleura.
 "That membrane being of a reddish colour,
 "exhibited marks of incipient inflammation.
 "The pericardium was not only filled, but
 "also much distended, with a fluid like cow-
 "milk whey *," &c.

C 2

EXEMPLUM

* Hamilton's Morgagni on Pneumonic inflammation,
 case ix. (xx. 51).

EXEMPLUM SECUNDUM.

“ A man of about sixty-six years of age, who
“ had long expectorated catarrhus matter,
“ having been exposed to cold, was seized
“ with an acute pricking pain in the left side,
“ attended with considerable cough and with
“ fever. From the very beginning of the
“ pain, he expectorated a large quantity of
“ thick yellow matter, marked with small
“ streaks of blood. At length, the expectora-
“ tion having been suppressed, he died on the
“ seventh day.

Appearances on Dissection.

“ *Abdomen.*—The spleen was of a reddish
“ colour.—*Thorax.* A quantity of fluid like
cow-

" cow-milk whey was found in the left cavity
 " of the thorax *, &c.

XXVIII. Hinc cujuslibet membranæ pellucidæ inflammatione, liquoris nulla re diversi ab eo, qui in abdomine malo, de quo agitur, necatarum reperitur, effusionem fieri patet: et quidem quatenus chymia docet, lactis dotes isti liquori minime tribuendæ sunt. Doctor Frank dicit, " Eundemque liquorem purulentum in cavis abdominis, pectoris, effusum invenimus; ut nobis saltem difficile videatur, in puerperis illud pro lacte declarare, quod in his omnibus, superficiali, sat forte abdominis inflammatione correptis, non semel certe liquidum deprehendimus, et cum lacte chemica licet analysi comparatum, dotes ab isto alienas ac similem prorsus cum quovis alio puriformi liquore naturam ostendisse compertum habemus†."

XXIX.

* Hamilton's Morgagni on Pneumonic inflammation, case xxx. (xx. 39.)

† Frank de curandis hominum morbis Epitome, vol. 2.

XXIX. Secundam jam theoriam de causa quæ morbum recta efficit expendamus: Doctores Walsh, White, Clarke Londini medicinam faciens, alique idonei hujus insulæ auctores, morbum ex eodem, quo typhus oritur, contagio pendere; peritonæique inflammationem sanguinis distributione, spasmo prægresso subito et vehementer auctæ partem inflammandam versus imputandam esse fidenter posuerunt: hoc igitur malum ad febrium ordinem referendum, inflammationemque febris effectum tantum esse contendunt. Sic loquitur Walsh: "If, then, it be allowed that the disease" (morbum scilicet puerperis proprium) "is in its symptoms and other respects pretty nearly the same in every instance in which it occurs, one material step will have been gained towards facilitating the explanation of what its true nature consists in; and, in order to simplify this matter still farther, I will venture, previous to adducing the proofs, to assert, that the disorder is not one
"sui

“*sui generis*, confined to in-lying women, but
 “merely an unusual form of a very common
 “disease, and is, in reality, no other than the
 “common infectious fever, complicated with a
 “more or less extensive inflammation of the
 “peritonæum.”

XXX. Argumenta ad hanc theoram stabiliendam allata hæc sunt :

1mo, Affectionem puerperis propriam et typhum eodem plerumque anno per populum grassari.

2do, Morbo puerperis proprio exitiosissimo existente, proclivitatem ad debilitatis morbos longe lateque per populum diffundi asserunt.

XXXI. Primum argumentum, ut opinor, nihil aliud quam phlegmasias, morbis debilitatis pestifere grassantibus, vigere, et non solum affectionem puerperis propriam, sed alias etiam phlegmasias,

phlegmasias, pneumoniam, puta, et rheumatismum, &c. ad febrium ordinem referri debere, et ex eadem, qua typhus oritur, causa, provenire posse docet. Et sane cum pneumonia interdum invalescit, dum typhus pestifere grassatur, et etiam cum hac interdum conjungitur; eodem modo puerperarum peritonitis, aut quævis alia ex phlegmasiis, vigere potest, eodem tempore, quo typhus longe lateque per populum sævit, vel etiam cum hac in eadem puerperâ simul conjungi queat.

XXXII. Ut autem argumenta hypothesi innixa missa faciam; rem veram, qua, ut mihi persuadetur, morbum puerperis proprium, typhi contagio non vulgari clare ostendatur, in medium proferre liceat.

“ A young women had very lately, as I was
“ informed, an extreme good time of her
“ first child; but she was unfortunately put
“ into a bed of which her sister, my patient,
“ was

" was removed, who had long lain ill of a
 " slow nervous fever. If we except her not
 " having a stool, she went on very well for
 " five or six days, the lochia being properly
 " discharged; she slept well, and her breasts
 " were properly filled with milk: but about
 " the conclusion of this period, probably when
 " the miasma received from the curtains and
 " bed-cloaths began to take effect, she com-
 " plained of pain in her head, was feverish,
 " and her fever increasing with want of sleep,
 " I was desired to see her on the eighth day
 " of her lying-in. I then found her in a hot
 " sweat, with an excessive quick weak pulse,
 " and exactly the same kind of symptoms
 " which accompanied her sister's fever. A
 " clyster was immediately given with good ef-
 " fect; other remedies were ordered, and her
 " breasts had been, and still continued to be,
 " carefully drawn, till they became flaccid,
 " from milk not being secreted; but the pa-
 D " rents,

“rents of the woman having lost another
“daughter in child-bed, were firmly persua-
“ded that this would also die. Thus she
“continued in the same bed, remedies were
“entirely neglected, she soon became deli-
“rious, and did die on the twelfth day from
“her delivery ; but she had neither diarrhœa,
“pain, foreness, or swelling in any part of the
“abdomen, though the lochia entirely stopped
“on the second day of the fever*.”—Hæc
igitur res simplex hos morbos diversos, minime-
que ex eadem causâ, pendere docet ; eosdem
tamen in eadem puerpera simul interdum exi-
stere antea concessimus.

XXXIII. Argumenta autem alia in medium
proferantur oportet, antequam adduci potero
ut malum puerperarum peculiare typhi con-
tagio vulgari posse credam : si res ita se habe-
ret, propositio huic contraria vera sit quoque
oporteret ;

* Kirkland on Child-bed Fever, case xvi.

oporteret; hoc autem minime probabile videtur; puerperis enim famulantes typho correptas nunquam sane audivi.

XXXIV. Quod ad secundum argumentum, quo hanc theoriam suffulcire conantur, et quo ponitur, morbo puerperis nimirum proprio exitiosissimo existente, opportunitatem ad morbos in debilitate positos longe lateque per populum diffundi, nihil quidem faciendum videtur; morbus enim æque exitialis exitit, quando auctores accuratissimi eandem ad nullam causam occasionalem aliam quam erysipelatis vestigiis consequi potuerunt; eandem quoque acerbitatem, morbis inflammatoriis invalescentibus, comitem habuisse fertur.

XXXV. Et sane Doctor Clarke ipse Londini erysipelas, puerperarum morbo in illa urbe vigente, frequens fuisse fatetur: et Doctor Josephus Clarke Dublinii, phlegmasias, pneumoniam scilicet ac rheumatismum, puerpera-

rum febre sæviante, tota illa urbe stipata phalange vagari refert*. Denique certiores facti sumus, puerperarum morbo, anno 1746, per Parisios grassante, plurimos morbis inflammatoriis graviter laborasse; quamvis morbi debilitatis paucis antea mensibus in eadem urbe frequentes invaluerunt.

XXXVI. Omnibus autem hujusmodi ambagibus missis, dolor abdominis, peritonei inflammatio, et ejus effectus, cadaverum puerperarum quæ intra etiam biduum a morbi impetu facto obierunt, incisione inventa, morbum, de quo agitur, minime ex alio pendere clare ostendunt. Nec aliam ob causam abdominis dolorem febris effectum putant, quam quòd rigor eundem nonnunquam prægreditur: fac autem rigorem esse semper primum signum; quid, amabo, probat hoc? nonne idem in rheumatismo ac pneumonia evenit? Et sane CULLENUS de rheumatismo differens inquit, “Some-
times

* Med. Comm. vol. xv.

“ times the pyrexia is formed before any pains
 “ are perceived ;” et in pneumonia habet hæc
 verba, “ Sometimes the pyrexia from the be-
 “ ginning is accompanied with the other
 “ symptoms, but frequently it is formed for
 “ some hours before the other symptoms be-
 “ come considerable, and particularly before
 “ the pain be felt*.”

XXXVII. Ad summam, igitur, facile addu-
 cor, ut similitudinem, signa nonnunquam in-
 ter hos morbos intercedit, vel ex inflamma-
 tione prægressa neglecta, vel ex binis affectioni-
 bus in eadem puerpera conjunctis, oriri cre-
 dam.

XXXVIII. Ad tertiam, jam, longeque qui-
 dem verifimillimam, de hujus affectionis natura
 sententiam, peritonei scilicet, ejusque propa-
 ginum inflammationem, devenimus.

XXXIX.

* First Lines

XXXIX. Puerperas morbo, de quo agitur, laborantes, vel his etiam, quæ maturius, secundo nimirum a morbi impetu die, moriuntur, semper inflammatione affici, cadaverum incisio docet; porro abdominis dolor est signum semper constans, et sæpe primum, quod observari potest: hinc morbi puerperarum peculiaris naturam in hac peritonei inflammatione consistere, summo, ut opinor, jure colligere fas est.

XL. Puerperarum autem peritonitiden, ob magnam vasorum peritonei laxitatem, et debilitatem, quæ ex constante et diuturna uteri gravidi pressa oriantur oportet, *passivam* esse conficio; et naturam ejus penitus necessarie diffidere ab illa actuosa peritonæi inflammatione, quæ ex solitis phlegmasiarum causis exoritur.

MORBI

MORBI DEFINITIO.

XLI. " Pyrexia typhodes dolor abdominis, in peritonæo, per omentum extenso, tactu præsertim auctus, cum dolore capitis, supra oculos præcipue pungente, respiratione anxia, molesta; sæpe vomitus, et sæpe diarrhœa tertio die vel citius accedente, rarius delirium, secundo vel tertio post partum die plerumque oriens."

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

XLII. Ad duas corporis conditiones, *debilitatem* nimirum et *diathesin phlogisticam*, referri debent. Præcipuæ debilitatis causæ videntur calor nimius, affectus animi deprimentes, animi dolor, pudor, metus, &c. frigus, præsertim cum humore conjunctum, aër impurus, exinanitiones immodicæ, diæta ante partum nimis parca,

parca, vel parum nutriens, vel etiam nimis plena, vita iners ac deses, graviditas, et puerperium; laxa quidem peritonei, et praesertim omenti, vasa, inter parturiendum, motu convulsivo diaphragmatis musculorum abdominis, et uteri ipsius valide comprimuntur; et hinc necessariè insigniter debilitantur. Porro uterus post partum ad molem naturalem contractus omentum diutius non sustinet, ita ut peritonei vasculorum debilitas hac quoque causa haud parum augeatur. Hac pathologia posita, ratio quodammodo redditur, quare morbus in omento, cæterisque peritonæi partibus sedem suam ponit.

XLIII. Sunt qui graviditatem et puerperium causis præcipuis prædisponentibus annumerari debere negant; si enim res ita se haberet, morbum multo frequentiore esse oportere, asserunt. His autem, graviditatem et puerperium necessarium debilitatis gradum haud semper afferre, causarumque occasionalium actione in-

super

super opus esse, ut morbus concitetur, responderi potest.

XLIV. Et sane causis occasionalibus præsentibus, puerperæ raro morbo immunes evadunt; notabile hujus rei documentum præbent puerperæ clinicæ, quas cel. HOME in nosocomio hujus urbis decumbentes tractavit*; omnes enim, numero sex, morbo correptæ, perierunt; porro præcipuam mali causam occasionalem, erysipelas nimirum, tunc per ægros in nosocomio decumbentes grassatum fuisse, bene novimus.

XLV. Causæ diathesios phlogisticæ principes sunt omnia, quæ corpus nimis roborant, qualia sunt, firma corporis compages, diæta ante partum plus satis, valens ac nutriens, vinum, et præsertim liquores spirituosi, tempestas sicca et frigida, calore excepta; affectus animi excitantes, præsertim ira.

E

XLVI.

* Dr Home's Clinical Cases.

XLVI. Aliæ quidem quam plurimæ noxæ huic catalogo addi potuissent: easdem autem quippe quæ omnes corpus supra vel infra sanitatis normam stimulando agant, sigillatim recensere minime opus videtur.

CAUSÆ EXCITANTES.

XLVII. Res de causis hujus mali occasionabilibus ab auctoribus idoneis observatæ nullum relinquunt locum dubitandi, quin contagio erysipelatis frequentioribus ex his causis annumerari debeat. Hieme, ante puerperarum peritonitiden in hujus urbis valetudinario natam, plura erysipelatis exempla se ostendebant: nec ulla valetudinarii regio hoc, dum illa invalescebat, immunis extitit: binas igitur has affectiones arcto nexu conjungi, hinc fatis constat. Nullæ quidem observationes, aut res factæ nobis adhuc suppetunt, ad judicandum de modo, quo erysipelas puerperarum peritonitiden

peritonitiden concitat. Erysipelas quidem per ulceribus affectos grassari novimus; in puerperarum autem peritonitide nulla ulcera existunt. Absorbeturne acrimonia per canalem uteri externum?

XLVIII. Cæteræ causæ occasionales in familiis præsertim sunt immunditiæ, frigus, viscerum, quorum est alimenta in sanguinem mutare, vitia; et præsertim fæces alvinæ diutius retentæ, animi affectus, potiones cardiacæ, aër clausus, corruptus, et justo calidior, qualis in conclavibus, quæ auræ liberæ perflatu non verruntur, existit, &c. &c.

PROGNOSIS.

XLIX. Peritonitis puerperarum cursum suum celeriter absolvit, et infausse plerumque definit. In valetudinariis funestior quam privatim existit. Signa optimi ominis sunt

diarrhœa lenis, lochia aliquantulum antea repressa, lactisque secretio suppressa, redintegrata, abdominis tumor ac dolor paulatim minuta, et sudor lenis et universus toto corpore diffusus. Si unâ cum jam dictis signis, vomitus, cibi fastidium, pulsuumque frequentia evanescent, exitus mali faustus jure sperandus est. Contra, si signa supra memorata non minuantur, sed potius ingravescant, ægra in lubrico versatur, præsertim si arteriarum ictus celeres et frequentes micant. Ex arteriarum quidem pulsu judicium de morbi eventu omnino forsitan pendere debet: eodem enim celeri ac frequenti perstante, cætera licet signa, quæ fausta haberi solent, adfuerint, res male vertere solet, et vice versa.

L. Quando arteriarum igitur percussus post unam alteramve alvi dejectionem lenem se submitunt, à 100, puta, ad 98 vel 96, vel à 120 ad 116, 114, vel 112; et ictuum celeritas simul minuatur; si postea se non attollunt, sed

sed potius frequentia et celeritate post dejectiones, quales supra diximus, minui perstant; et præsertim si puerpera ex singulis hujusmodi exinanitionibus levamen ad tempus perceperit; rem eidem, cætera licet signa infauſta videantur, bene versuram sine errandi periculo prænunciare potueris. Contra si arteriarum ictus non minuantur, sed potius frequentia ac celeritate augeantur, morbi eventus, cætera signa quamlibet boni ominis habeantur, jure timendus est.

DIAGNOSIS.

LI. Puerperarum peritonitis cum omnibus ferè morbis, quibus eadem opportuna sunt, quales sunt hyſteritis, febris a lacte, dolores partum subsequentes, febris miliaria, cholera, colica, et enteritis, confusa est. Qui vero affectiones adeo a se invicem distantes intermiscuerunt, hi rei nosologicae admodum rudes
sint

sint oportet, nec unquam ad hanc medicinæ partem, ad medendi usum prorsus necessariam, animum advertisse videntur: nullus enim fere existit morbus, cujus signa propria, quibus a cæteris omnibus facile dignoscitur, manifestiora sunt; quod eundem cum supra dictis affectionibus conferendo facile patebit.

1. *Hysteritis.* In hac abdominis dolor multo inferius sedet; imam enim hypogastrii partem occupat; est acutior et minus erraticus, arteriarum pulsu pleniore simul et validiore, gravique vomitione, ob consensum, qui uterum inter et ventriculum intercedit, comitantibus: porro lochia in hysteritide semper supprimuntur; quod nunquam fit in peritonitide puerperarum.

2. *Febris a lacte.* Si peritonitis puerperarum, et turba, quæ lactis secretionem nonnunquam excitatur, eodem tempore supervenerint; naturam morbi nascentis hallucinari possumus;

signa

signa autem affantia errorem brevi depellent: in febris enim a lacte, mammae sunt præter solitum plenae ac tensae, et doloribus ad axillas transvolantibus afficiuntur; hæc autem signa in puerperarum peritonitide haud se ostendunt: præterea nullus in febre a lacte peculiaris abdominis dolor existit.

3. *Dolores partum subsequentes*, eò quod per intervalla redeunt, et nonnunquam penitus intermittunt, ab his, qui peritonitidem puerperarum insigniunt, facile secerni possunt; præterea dolores partum subsequentes nulla pyrexia comitati sunt.

4. *Febris miliaria*, doloris abdominis absentia, punctationibus cutis, et odore habitus ejusdem acido, facile a peritonitide puerperarum distinguitur.

5. *Cholera*. In hac, vomitus et dejectiones multo sæviora sunt; vires singulis exinationibus

tionibus mirum in modum franguntur, omniaque signa asperantur: in puerperarum autem peritonitide ægra levamen manifestum ex huiusmodi exinanitionibus, ad tempus saltem, percipit. In cholera gravia, intestinorum tormina, nulla, aut fere nulla pyrexia, comitante, adsunt: porro puerperarum peritonitide laborantibus alvus primum biduum, aut tri-
duum, plerumque comprimitur.

6. *Colica.* In hac, dolor multo superius quam in peritonitide puerperarum fedet; coli enim arcum, supra umbilicum torquet; alvus est semper astricta; dolor haud parum pressu levatur; nec frontis supra supercilium dolor, nec pyrexia, adsunt.

7. *Enteritidem,* a puerperarum peritonitide, eò quod signa in utraque affectione sint fere eadem, internoscere difficile est; hoc autem parum refert, cum eadem pene remedia, utriusque malo accommodantur.

RATIO MEDENDI.

LI. Jam devenimus ad morbi sanationem in qua omnes nostras curas defigere debemus. Ut res autem bene vertat, medicina tempèstivè, sub ipsam, si fieri potest, morbi tentationem, antequam omentum, cæterumque peritonæum, quid detrimenti capiat organici insignis, adhibeatur oportet; ni hoc fiat, faustus mali exitus jure sperari nequit. Medendi ratio sequentia consilia complectitur.

1. Diathesin phlogisticam minuere.

2. Signa molestiora mitigare, et ægræ vires sustinere.

LIII. Ut primum consilium absolvatur, confugiendum est statim ad regimen antiphlogisticum, cæteraque auxilia, quibus nimia cordis et
F arteriarum

arteriarium vis imminuitur; qualia sunt sanguinis detractio, vesicatoria, alvi purgatio, &c.

LIV. Dolendum est autem neque sanguinis detractioem, neque alvi purgationem in hoc malo plene adhiberi posse: nam si prima exinanitio inflammationem non tollit, debilitatem, quæ ipsa exitium nunquam non afferre solet, pro certo augebit.

LV. Si medicus autem secundâ vel tertiâ a morbi impetu horâ arceatur; si puerpera temperamento sanguineo prædita sit, neque vires exinanitionibus, quæ partum haud raro excipiunt, frangantur, præsertim si arteriarum percussus digito prementi latis resistent, et abdominis dolor acutus sit, sanguis statim mitti debet. Sanguinis copia detrahenda, e signorum magnitudine, et ægrotantis conditione, pendebit. Doctor Gordon quantitati sanguinis mittendæ uncias viginti quatuor limites præscripsit, hancque modo clinicus, octo,

vel

vel decem, horis, a morbi tentatione elapsis, consulatur, una detrahendam commendat. Hic quidem agendi modus aliis inflammationibus bene accommodatus videtur; num hic autem responderit, imo quibusdam casibus num prorsus ineptus sit, pene dixerim omnino omit- tendus, anceps hæreo; habitus corporis diversi, magnaue quarundam, præ aliis, puerperarum, debilitas meæ dubitantis opinioni favere vi- dentur.

LVI. Rebus sanguinis detractionem postu- lantibus, minorem potius quantitatem, uncias nimirum octo, vel decem tantum, primo detra- hendam, horisque sex vel octo elapsis, si signa indicant iterandam, Doctori Darwin assentior; hac enim cautione adhibitâ, hoc remedio no- bis, prout signa requirant, utendi copia dabi- tur.

LVII. Hoc auxilium necessarium videtur qui- busdam ægris, quæ, ratione debilitatis, aliarum-

que rerum, habitâ, parvæ etiam sanguinis quantitatis jacturam ferre non potuerunt: in hujusmodi casibus Doctor Hulme hirudines, vel cucurbitulas cum ferro, parti dolenti, quam proxime fieri potest, admovendas, commendat.

LVIII. Animus interea ad alvi duritiem, quæ morbi per primum biduum, aut triduum, plerumque comes est, summa cura adverti debet: cathartica, igitur, vel enemata, prout hæc vel illa melius accomodari videantur, sunt inter prima remedia, quæ adhiberi debent: sanguinis quidem detractionem nonnunquam superfedent. Clyster emolliens, si morbus sit lenis, et simplex, alvum haud raro bis vel ter in dies dejicere solet; si hoc minus fiat, iteretur oportebit; si nullum ægræ levamen afferat, vel si nullum edat effectum, ad auxilia, quæ majori vi pollent, eò quod alvi exinanitio, nascente morbo, prorsus necessaria est, statim confugiendum est. Solutio sulphatis magnesiæ, oleum ricini, antimonium tartarifatum magnis laudibus a Doctore Hulme efferruntur; quicquid

quicquid horum arniserit, idem idoneis intervallis iterari debet, donec plena alvi exinanitio fiat.

LIX. Inter hæc, remedia generalia administranda, auxilia quoque parti abdominis dolenti, admovenda sunt. Cataplasmata emollientia, et veficatoria, sæpius iteranda sub morbi initium, et præcipue per duos vel tres primos dies adhiberi debent.

LX. Si medicus haud tempestive arcessatur, morbusque adeo provector sit, ut sanguinis extractio et alvi purgatio, ob magnam ægræ debilitatem tuto adhiberi nequeant; præsertim si signa aliquam exinanitionem postulare videantur, remedia, quæ cutis anhelitum promoveant, sine mora dare debebit. Antimonium tartarifatum dosibus refractis ita administratum, ut lenem sudorem moveat, optimos edidit effectus.

LXI. Ad vires sustinendas, si ægra debilior fuerit,

fuerit, corticis cinchonæ decoctum parvis dosibus, et cardiaca leniora, remediis jam dictis interponere necessarium erit.

LXII. Si putredinis signa se ostenderint, remedia antiseptica, qualia sunt cinchona officinalis serpentaria virginiana; illius partes, duæ cum hujus unâ conjunctæ, liberali manu statim dari debent. Hoc remedio intestina et totum corpus roborantur; alvusque simul leniter cietur.

LXIII. Si in hac morbi forma ægra nausea, vomitus et insomnia fatigatur, opium cautè administratum levamen afferet. Si autem vomendi cupiditas, ineunte malo, adsit, semper, chamæmeli decoctu large sumpta, vel parvis antimonii tartarifati dosibus promoveri debet. Si vomitus sponte supervenerit, gravisque aliquamdiu persisterit, eundem hausto salino potassa, inter effervescendum sumpto, componamus oportet.

LXIV.

LXIV. Cataplasmata emollientia aut fofus abdomini, ad hujus dolorem mitigandum, ut fupra diximus, nafcente morbo imponi necelfe eft. Si hæc auxilia fruftra fuerint, veficatoria, rubefacientia, opium et camphora, fua quæque vice, tentari poffunt. — Si capitis dolor vehementior fuerit, veficatoria inter fcapulas admoveri debent; omnium autem fignorum, quæ hoc mali ftadium comitantur, ventris proluvies infignior eft, magnumque non raro negotium faceffat; ineunte vero malo, haud nocet; et tunc quidem promoveri potius quam coërceri debet; fi tamen nimia fiat, et diutius perfiftendo ægræ vires exhauriat; et fi putredinis indicia interea fe oftendant, opio et infufione catechu compesci necelfe eft.

LXV. Tuffis et fpirandi difficultas, veficatoriis inter fcapulas admotis, tinctura opii ammoniata, et medicaminibus oleofis ac mucofis, addito opii pauxillo, mitigantur. Opium autem non fine fumma cautione dari debet: temerè enim

enim administratum haud parum periculi
 conflatur; praesertim si, diathesi phlogistica, san-
 guinis detractione aut alvi purgatione, nondum
 sublatâ, aut alvo durâ, exhibeatur. Dr DAR-
 WIN ait, "If the pains were violent, I would
 " give an opiate, but not even in this case, till
 " by venesections and cathartics the vessels
 " were so much emptied, that the stimulus of
 " the opiate should act only by increasing the
 " absorption of the new vessels or fluids produ-
 " ced on the surfaces of the inflamed mem-
 " branes *."

* Darwin, Zoonomia p. 639.

